

MAGYAR LAPOK

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr. Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T.**
Felelős igazgató: **FOLLMANN GÉZA**
Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr. Gyárfás Elemér**

Daladier francia miniszterelnök félórás rádióbeszédet mondott az európai helyzetről

Kifejtette, hogy Franciaország békét akar, de gazdaságilag, katonailag és lelkileg készen áll az önvédelmi háborúra.

Az olaszoknak területet nem hajlandó átadni, de egyéb engedményekről kész tárgyalni

Párizsból jelentik: Daladier francia miniszterelnök nagy érdeklődéssel várta szerdán este mondotta el. A francia kormányelnök rádióbeszéde közel félórát tartott.

Daladier miniszterelnök azzal kezdte beszédét, hogy először nem mint kormányelnök, hanem mint ember akar szólni a jóindulatú emberekhez. Éppen ezért nem az ész, hanem a szív hangját akar beszélni. Maga mellé képzelte gyermekeit és ha más is gyermekeire gondol, akkor könnyebben megérti őt.

A jelen órák a fenyegetés légkörével vannak telítve és mindenki azt kérdezi, vajon a szomszédja nem fenyegeti-e biztonságát, vagy határait. Ez a légkör a kormányokat is óvatosságra készíti. A nyugtalanság nyugtalanságot szül. A fegyverkezés fegyverkezésre készít. Franciaország aggodalommal látja a világ óriási méretű fegyverkezési versenyét. A francia nép békét akar, de el van szánva arra is, hogy megvédje eszméit és jogait. A franciáknak talán nem mondd újat — folytatta a miniszterelnök —, amikor kijelentem, hogy

Franciaország egysége sohasem volt ilyen töretlen, mint most. Külföldön azt állítják, hogy a franciák ajultak és a védekezésre képtelenek, de ezekre a lehetetlen híresztelésekre én azt mondom, hogy Franciaország sohasem volt oly egészséges és elszánt, mint most.

Franciaország reméli, hogy a békét meg lehet menteni, mert a francia nép gyűlöli a háborút. Azonban, ha a háborút rákényszerítik és a szegény és gyalázathalál csak a háború lesz a kivezető út, akkor meg fogja védeni szabadságát és jogait.

Franciaország gazdasági helyzetéről beszélve Daladier kijelentette, hogy a franciák megértették,

hogy most nagy áldozatokat kell hozni, de megállapította Daladier, hogy Franciaország gazdasági helyzete kedvező. A nemzetközi válság erős hatása már érezhető volt, de most már megszűnt. A gazdasági helyzet javult, a termelés fokozódott, a munkanélküliség csökkent és a francia pénzügyi piac is megszilárdult. Ennek a legjobb bizonyítéka, hogy az elmúlt napokban négy tonna arany érkezett Franciaországba.

„Most tenni kell és nem beszélni.”

Legutóbb telihatalmú felhatalmazást kért a kormány számára — folytatta a miniszterelnök — és a felhatalmazást a parlament megszavazta, mert a francia nép megértette, hogy most tenni kell és nem beszélni. Franciaország főereje a hadseregben rejlik. A kitűnően kiképzett és fel szerelt légvédelmet és vezetőit a francia szabadság gondolata fűzi egybe. Franciaország ereje ezenkívül a megoszthatatlan afrikai blokkon is nyugszik.

Országunk ereje azonban nemcsak anyagi, hanem szellemi és erkölcsi természetű is. A franciák örkölnék az emberi méltóságot, a szabadságot, az egyenlőséget és testvériséget gondolatuk felett és a politikailag esetleg szembenállók között sohasem olyan nagy az ellentét, hogy a veszély pillanatában egymásra ne találjanak. Franciaország ereje nem utolsó sorban alapszik barátjain. Ide nemcsak a vele szerződésben álló államok tartoznak, hanem azok is, amelyek önként csatlakoznak majd a szabad országok csoportjához. A francia eszméik alapjára: hogy sohasem áldozzanak fel hiába embereket. Franciaország sohasem fogadja el azt a gondolatot, hogy nemzet és nemzet között csak erőbeli különbség lehet.

Közzéteszik az olasz követelések jegyzékét

Franciaország egy barázdát sem enged át senkinek, de megtartja a korábbi olasz egyezményt és hajlandó további megállapodásokról tárgyalni

A francia-olasz ellentétre tért át ezután Daladier. Nyugodtan nézzünk szembe az eseményekkel. — mondotta. — Az 1938 december 17-iki olasz jegyzékben egy szó sem volt Tuniszról, Dzsiszibutiról és Szuezzről. Hogy erről mindenkit meggyőzzünk, a francia kormány esztörtökön a sajtó útján közzéteszi úgy az 1938-as, mint a többi olasz-francia szerződéseket, egyezményeket és jegyzékeket. Franciaor-

szágnak különben ezekre a követelésekre az a véleménye, hogy egy barázdányi földet sem ad senkinek és jogaiból sem enged. Hajlandó azonban a korábbi olasz-francia egyezmények lojális megtartására és keresztülvételére s hajlandó ezekkel összefüggő egyéb kérdésekben is új megállapodásokra.

(Tudósításunk folytatása a 2-ik oldalon.)

A film-publicisztika

(S. I.) — Madame Tussaud világhírű londoni panorámájában is szerepelnek a világ összes nagyjai, bármily téren szereztek is maguknak az egész emberiség érdeklődését és az is bizonyos, hogy ez a nevezetes műintézet lépést tart az eseményekkel, még akkor is, ha azok rohannak. A háztartásokban még kallódnak az újságlapok és felidéznek a közelmúlt események hangulatát, amikor a Tussaud-intézet emeleti termeiben már láthatja a kíváncsi idegen a sorsdöntő minisztertanácsot összes szereplőivel, a koronázást, Windsor herceget feleségével, a kül- és belföld összes nevezetes szereplőit, életnagyságban és kísérteties élethűségben. Ezek azonban mégis csak viaszbábok, némák és mozdulatlanok.

A fantázia és a vállalkozási kedv azonban most szövetkezett a filmteljesítményével és megteremtette az új panorámát, ahol már nem némák és nem mozdulatlanok a szereplők, hanem valósággal újra eljátszák előttünk a nevezetes eseményt, megmutatják a kezdetüket és elvezetnek a végső kifejlődésig, feltárják az összefüggéseket és kitérnek az elágazásokra, egy szóval azokat az eseményeket, melyeket a drámai jelzővel szokott a mindennapi szürkeségből kiemelni az újságírói toll, valóságos drámaikként pergetik le előttünk a vásznon. Ezek a drámák egyben különöznek azokról, melyeket nagy emberek és nagy fordulatok lenyűgöző hatalma alatt írnak meg a költők. Abban, hogy a szereplők nem színészek, hanem maguk a nagy események hősei és egyéb szereplői.

Arról van szó, hogy a film alkotó elméi és a technika mesterei — a pénz urainak segítségével — megteremtették az igazi film-riportot, mely a kiszemelt aktuális eseményt minden szükséges magyarázattal és háttérrel egytében a néző szemébe elé tárja. Lehet azonban ebben az új technikai műfajban a jelenkor történetírását is látni, mely több síkon ugyanazt műveli, mint az újságírás: igyekszik az eseményt úgy megrögzíteni, ahogyan történt, az eleven élet keretében s abban a légkörben, mely az esemény szereplőit a történelmi pillanatban körülvette, annak minden tévedésével és érzelmi hullámvázaival egytében.

Az eseményekről eddig sem feledkezett meg a film. A törzsköcs mozilátogató kielégületlenül távozik a moziból, ha a darabot nem előzik meg a nemzeti filmirodák, meg a nagy filmgyáraknak pergő zsurnáljai, vagy heti híradói. A nagy filmgyárak óriási áldozatok árán igyekeznek az események nyomában járni, kiküldött operatőrjeik egymással versenyeznek a vakmerőségben, mellyel az eseményt minél közelebből, minél élethűbben minél érdekesebben próbálják megfogni, a képek azonban, melyek így megszületnek, mégsem egyebek töredékes és hiányos mozaikoknál, egyszerű illusztrációk napok előtt lezajlott eseményeknek, melyek csak az újdonságra kíváncsi szemekhez szólnak, de nem az elrendező és ítélő értelemhez.

A film-riport — vagy talán inkább film-cikk, — ezt a hiányt pótolja. Az érdeklődés középpontjában álló esemény képeit összefoglalja, a megértéshez szükséges szöveget magukkal a szereplőkkel mondatja el a hangos felvevő előtt elmondott nyilatkozataik vagy beszédek útján és ezt a képet kiegészíti olyan felvé-

telekkel, melyek a teljességhez és a megértéshez szükségeseknek látszanak.

Néhány példa azonban talán jobban megérteti, hogy tulajdonképpen miről van itt szó:

Néhány hónappal ezelőtt bejárta a világsajtót a hír, hogy az Amerikai Egyesült Államok a Csendes-Oceánban néhány szigetet megszállottak. Az újfajta film-beszámoló erről az eseményről ott kezdődik, hogy bemutatja a különböző tanácskozásokat, melyek azt megelőzték. Majd szemünk előtt leperog a szigetek birtokbavétele. Azután feltámasztja a kérdést, mit szólna ehhez a fordulathoz Anglia, Tokio, az ausztráliai kereskedő. A felvevő tehát elviszi a közönséget Londonba, Tokióba, meg Ausztráliába és az életről kiragadott képekkel, jelenetekkel, jellemző tünetekkel igyekszik ezt a hatást minél érthetőbben és közvetlenebbül a közönség elé vinni. A végén pedig a felvevő, ki most már a publicista szerepét veszi át, különböző képekkel és beállításokkal szemléltetővé igyekszik tenni e szigetek jelentőségét s azokat a következményeket, melyekkel ez a lépés a nemzetközi életben járni fog.

Ugyanezzel a módszerrel feldolgozzák például az angol koronázást is. Nem elégedtek azonban meg a színpompás képek lepergetésével, ahogyan ez eddig történt. Rámutattak a koronázás alkotmányos jelentőségére, de az óriási tömegeket vonzó ünnepek rendkívüli gazdasági jelentőségére is. Arra, hogy az ünnepi díszruhák és egyéb öltönyök elkészítése kb. 10 milliárd lei forgalmat jelentett az angol gazdasági életnek, a tribünök pedig, melyek előtt a menet elvonult kb. 4—5 milliárd leinyi bevételt hoztak London városának. Ez a bemutatás azonban nem néhány szám vagy grafikon egyszerű leveletítésével történtek, hanem a lázas tevékenységnek, sokféle ipari munkának elővárársolásával, amiben a koronázásnak ez a gazdasági hatása jelentkezett. Nem feledkeztek meg az a gazdasági szemle még azokról a biztosításokról sem, melyeket a koronázással kapcsolatosan a körültekintő angolok kötöttek és szemléltetési azokat a horribilis összegeket, melyeket a Lloyd-nak fizetnie kellett volna, ha a koronázás időpontja bármi okból eltolódik és kár éri azokat, akik előkészületeik megtételénél a hivatalosan közzétett időponttal számítottak.

Amint látjuk, nem könnyű műfaj ez s nem is nevezhető olcsónak. De annál érdekesebb és tanulságosabb.

Különösen érdekes benne az, hogy gazdasági, avagy — őszintébben, — üzleti természetű tárgyalásokra és igazságra kell törekednie, mert hiszen egész világrészekből zárja ki magát, ha egyoldalú propaganda célokat akar követni. Eppen ezért nagyon tanulságos és hasznos lesz, ha kifejlődik és világszerte elterjed. Hozzájárulhat ahhoz, hogy az egész világ megismerje és így egyféléképpen lássa azokat a nagy kérdéseket, melyeket csak egyféléképpen lehet látni, ha az ember a valóság-hoz hűen ismeri meg azokat. Ilyen kérdés pedig szerte a földgömbön sokkal több van, mint ahogyan akkor hiszi az ember, ha csak a szembenálló és éppen ezért többé-kevésbé egyoldalú beállításokat ismeri.

Az Ujjászületési Arcvonal magyar tagozatának vezetői a kisebbségi miniszternél

Kolozsvár. Az Ujjászületési Arcvonal magyar tagozata jelenti: Mint ismeretes, Bucurestben gyűlést tartott a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal legfőbb tanácsa. A magyar tanácstagok közül jelen voltak: dr. gróf Bánffy Miklós, a Népközösség elnöke és a Front igazgatósági tagja, dr. Szász Pál, a Front igazgatósági tagja, gróf Teleki Ádám, báró Jósika János, dr. Konopi Kálmán, dr. Mikó László, Szabó Béni és dr. Mikó Imre. Betegségük miatt távollétüket kimentették báró Szentkereszthy Béla és góf Teleki Ernő, Gyárfás Elemér jelenleg katonai szolgálatot teljesít.

Március 8-án, kedden a Front magyar igazgatósági és tanácstagjai közt kétórás kihallgatáson voltak Dragomir Silviu kisebbségi miniszternél, akivel a magyarság több fontos kérdéséről tárgyalt. A kisebbségi miniszter örömmel közölte, hogy

(A francia miniszterelnök beszédének folytatása az első oldalról)

Gyanakvás a németek ellen, hogy az ő „életter” követelésük hódító törekvések magvát rejti magában

Feihívás baráti együttműködésre a többi államokhoz

A német-francia viszonyra tért azután Daladier.

— Másik nagy szomszédnépünkkel — mondotta — a történelem során sok összetűzésünk volt. Franciaország azonban sohasem szűnt meg jóindulatát hangoztatni. Aláírtuk a müncheni egyezményt, majd később a franciánémet közös nyilatkozatot és most legutóbb is Berlinbe küldtünk egy bizottságot, hogy kereskedelmi megállapodásokról tárgyaljon. Azonban Csehország bekebelezése és Prága megszállása a lehető legkeményeb csapást mérte a viszony alakulására. Németország az eddig hangoztatott faji fogalmat az életter fogalmával cserélte fel, ami nem más, mint a hódító törekvések magva. Franciaország segíteni akar Európa népein, mert Európát háború veszedelme fenyegeti. Eppen ezért a béke érdekében, egymás támogatására barátsági egyezményre hívja fel a békeszerető államokat.

Az angol-francia barátság tántoríthatatlanságáról beszélve Daladier miniszterelnök ki-

jelentette, hogy az angol birodalom és Franciaország azonos eszközökkel, azonos célok eléréseire mindig együtt küzdött és fog küzdeni.

A beszéd hatása Angliában és Olaszországban.

Londonból jelentik: Daladier miniszterelnök szerdaesti rádióbeszédét nagy meglepéssel és helyesléssel fogadták Londonban. Különös meglepédest keltett a francia kormány az az elhatározása, hogy az olasz követelésekről szóló 1938 december 17-iki jegyzéket közlésezi. Londonban egyébként azt remélik, hogy Daladier miniszterelnök beszéde után Róma meg fogja találni az alkalmas javaslatot az olasz-francia viszály békés megszüntetésére.

Rómából jelentik: Olasz kormánykörökben tartózkodó magatartással fogadták Daladier beszédét. Félhivatalos körökben általában inkább hűvös hangulatot keltett a beszéd. Elismerik, hogy a beszéd nem égette fel a hidat és nyitott ajtót hagyott a két ország közötti kérdések rendezésére. Az olasz lapok véleménye szerint Daladier beszédében semmi újat sem mondott.

A spanyolországi polgárháború befejeződése

Az összes köztársasági városok megadták magukat. Miaya köztársasági hadsereg főparancsnok több vezető-emberrel Afrikába menekült

Madridból jelentik: Szerdán az egész Spanyolország felszabadult a köztársaságiak uralma alól. Délben előbb a burgosi rádió, később a még köztársasági kézben levő valenciai rádióban Castaldo tábornok jelentette be, hogy valamennyi tartományi főváros, amely eddig a köztársaságiak birtokában volt, önként behódolt a nemzeti haderő előtt. Ezzel a spanyol polgárháború befejezettnek tekinthető.

A köztársasági haderőt az a nagyszabású támadás kényszerítette megadásra, amelyet Franco tábornok három nappal ezelőtt a végső győzelem kivívásáért indított meg. A nemzeti csapatok minden elsőprő nyomásának a köztársaságiak már nem tudtak ellentállni és a további, céltalan vérontás elkerülése végett inkább letették a fegyvert. Szerdán azután előbb Murcia városa hódolt be a nemzetieknek, kevéssel ezután Ciudad Real városának köztársasági védői is letették a fegyvert. Almeria és Jean városok is felszabadultak a köztársaságiak uralma alól.

Délben egy órakor végül is Castaldo tábornok mondott beszédet a valenciai rádióban és bejelen-

tette, hogy Valencia is megadja magát. A Madridból Valenciába menekült nemzetvédelmi tanács tagjai megelőzőleg Castaldo elnökletével tanácskozást tartottak s ezen megállapították, hogy a helyzet tovább már tarthatatlan. A tanácskozáson sem Miaya tábornok, sem Berteiro és Prodas ezredes nem vett részt. Miaya, a köztársasági haderők főparancsnoka repülőgépen elmenekült Madridból. Berteiro és Prodas pedig, akik a fővárosban maradtak, a nemzeti hatóságok a Madridba való bevonuláskor letartóztatták.

Francia gyarmatra szökött köztársasági vezetők.

Oranból jelentik: Miaya tábornok, a spanyol köztársaság hadsereg főparancsnoka és legutóbbi miniszterelnöke egy három motoros repülőgéppel az afrikai francia gyarmaton levő orani repülőterre érkezett. A volt miniszterelnököt több köztársasági spanyol tiszt várta. Amikor Miaya a repülőgépből kiszállt, csak annyit mondott: „Mindennek vége.”

Oranba egyébként szerdán 3 köztársasági repülőgép érkezett spanyol köztársasági vezetőkkel.

Olaszország és Spanyolország barátsága elszakíthatatlan.

Rómából jelentik: Olaszországban leírhatatlan örömet keltett a nemzeti ügynek Spanyolországban való végleges győzelme. A kormány elrendelte, hogy Franco győzelmének megünneplésére Olaszország területén az összes köz- és magánépületeket fel kell lobogózni.

Mussolini táviratot intézett Franco tábornokhoz a nemzeti végleges győzelmének kivívása alkalmából, mely következőképp fejeződik be:

— Biztosítom Önt, hogy a népeinket összefűző szálakat elszakíthatatlannak tekintem.

CRONIN

világhírű munkái:

Réztábla a kapualatt füzve 185 lei
kötve 238 „
Ezt látják a csillagok füzve 314 „
A kalapkirály I., II. kötve 324 „

DANTE KIADÁS

Edenvoltkülgyminiszterhívei mozgalmat kezdetek az angol kormány kibővítésére

A konzervatív párt többsége bizalmi indítványt terjesztett elő az Edenville mozgalom ellensúlyozására. — Nagy várakozás Londonban Beck lengyel külgyminiszter látogatása iránt

Londonból jelentik: Eden volt külgyminiszter, továbbá Sourcil és Duff-Cooper, mint a konzervatív párt baloldali csoportja vezetői, a napokban megbeszélést tartottak csoportjuk több tagjával. A megbeszélés eredményeként 34 aláírású indítványt terjesztettek a parlament elé az angol kormány kibővítésére vonatkozólag. Az angol kormány kibővítésére nem találja helyesnek és időszzerűnek az angol kormány kibővítését. Magában a konzervatív pártban mozgalom indult az Eden-csoport mozgalma ellensúlyozására. Eden az angol konzervatív párt 150 tagja írta alá azt az ellenindítványt, amelyben arra kéri az alsóházat, hogy fejezze ki bizalmát Chamberlain miniszterelnök és kormánya iránt s térjen napirendre a kormány kibővítésére iránti indítvány fölé, mert a mai helyzetben az ország közönségében bizonytalanság hangulata támadna, ha a kormány mai összeállítását a parlament nem tartaná elegendőnek.

Londonból jelentik: Az angol alsóház szerda délutáni ülésén egyik képviselő kérdést tett, vajjon a Lebrun köztársasági elnök londoni látogatása idején szó volt-e arról, hogy Anglia a kö-

telező katonai szolgálatot bevezesse. Chamberlain erre azzal felelt, hogy az idegen államfővel folytatott megbeszélés anyagáról a nemzetközi udvariasság okából is nem beszélhet. Erre mégis további kérdést tettek föl a képviselők részéről: — Franciaország részéről vetették-e föl a kötelező katonai szolgálat ügyét?

Chamberlain így felelt: „Ezt nem állítottam.” A képviselők közül egyik azt kívánta tudni, vajjon Beck lengyel külgyminiszter Londonba érkezésekor miről fognak tárgyalni? Buttler külügyi államtitkár erre kitérően így felelt. „Sok mindenféléről.” Beck londoni látogatása egyébként egyelőre két napra van tervezve, de ha a nemzetközi helyzet javul, úgy még néhány napot tölt az angol fővárosban. Azok a hírek, hogy Beck már Londonba utazott volna, nem bizonyultak valósnak. Hírek szerint Anglia elhatározta, hogy támogatást nyújt Lengyelországnak és ennek a támogatásnak katonai módokat tárgyalják meg Londonban. A „News Chronicle” szerint a német kormány meg akarja hívni Beck külgyminisztert, hogy a londoni ut során, Berlinbe is látogasson el.

A varsói német nagykövet Beck külgyminiszternél A két diplomata a londoni ut előtt tisztázta, hogy Lengyelország nem fog németellenes csoportosulásban résztvenni

Varsóból jelentik: A Reuter-ügynökség jelentése szerint a varsói német nagykövet nagyjelentőségű megbeszélést folytatott Beck lengyel külgyminiszterrel. Ugy tudják, hogy Beck biztosítékot adott a német nagykövetnek abban a tekintetben, hogy Lengyelországnak nincs szándékában eltávolodni az 1934. évi lengyel-német megemlékezési egyezmény alapelveitől és nem fog résztvenni olyan állampártokban, amelynek németellenes támadó céljai lennének.

A lengyel sajtó hosszasan foglalkozik Lengyelországnak a legutóbbi eseményekkel kapcsolatos magatartásával. A *Dobry Wieczor* című lengyel lap hangoztatja, hogy Lengyelország magatartása teljesen logikus. Lengyelország békében és barátságban akar élni minden szomszédjával, hű marad szövetségeseihez és az általa aláírt szerződésekhöz, de nem enged, hogy valamilyen világnézeti csoportba vonják bele. A *Wieczor Wajpawski* felteszi azt a kérdést, hogy Németország valóban őszintén óhajtja-e az 1914. évi politika folytatását. Lengyelország nagy és erős állam és az a törekvése, hogy teljes épségben tartsa fenn függetlenségét és megőrizze nemzeti területét. A lengyel nemzet sohasem egyezik bele abba, hogy külpolitikai függetlenségét bármilyen kis mértékben is korlátozzák. A legutóbbi események természetes visszahatást váltottak ki a lengyel közvéleményből és ezen senkinek sem kell csodálkoznia.

Angliának választania kell a szovjet és Lengyelország között.

Londonból jelentik: Az „Evening Standard” jelentése szerint a Szovjet egyelőre nem vesz részt az angol kormány által tervbe vett közös nyilatkozatban. A Szovjet kiharadására Lengyelország magatartása adott okot. Lengyelország ugyanis világnézeti szempontból nem akar résztvenni olyan szövetségben, amelynek a Szovjet is tagja. Halifaxnak választania kell Lengyelországot és a Szovjet között és az angol külgyminiszter Lengyelországot választotta. Lehetségesnek tartják, hogy a Szovjet később csatlakozik a nyilatkozathoz. Addig is az angol kormány allandóan tájékoztatja a nemzetközi kérdésekről Szovjet-Oroszországot.

A „Star” szerint a négyhatalmi nyilatkozat pótlásaként angol és francia kötelezettségvállalást mérlegelnek Lengyelország és Románia támogatására. De csak abban az esetben, ha a két ország Németországgal szemben belép a kölcsönös segélynyújtási egyezménybe. A két államnak külsőben ilyen vonatkozású érvényes szerződése

van a Szovjettel. Londoni körökben úgy tudják, hogy Beck lengyel külgyminiszter angliai útja tisztázza a lengyel álláspontot.

Német fiqvelmeztetés, ami legfőképpen szóba kerül a lengyel külgyminiszter londoni látogatásakor.

Londonból jelentik: A *Daily Telegraph* szerdai vezércikkében azt írja, hogy egyre va-

lószerűbb, hogy Németország újabb ekcióra készül. A *Deutsche Diplomatisch Politische Korrespondenz*, a német külgyminiszterium felhívatalosának cikke úgyszólván az utolsó figyelmeztetés Lengyelországhoz, amikor hangsúlyozza, hogy a lengyelországi németellenes akciók súlyos következményekkel járhatnak Európa jövőbeli harmónikus fejlődése szempontjából, noha Németországnak az volt a vágya, hogy békében éljen a lengyel néppel. A *Daily Telegraph* szerint ezt a kijelentést aligha lehet félreérteni. Beck külgyminiszter Londonban ezekről a kérdésekről fog tanácskozni.

Jugoszláv és bolgár baráti viszony Németországgal.

Berlinből jelentik: A „Völkischer Beobachter” című lap szerdai vezércikkében visszautasítja azt a gyanúsítást, hogy Németország most már Jugoszlá-

A fáradságot az izmokban felhalmozott mérgek okozzák. Diana sósborszesz bedörzsölés felélénkíti.

viát fenyegetné. Bizonyos londoni és párizsi körök terjesztik ezeket a híreket Németország állítólagos szándékairól, de nem tudják megmagyarázni, hogy mi célja lenne ilyen nyomásnak a baráti Jugoszláviával szemben. Belgrádi politikai körökben kellő nyugalommal fogadják ezeket a céltos híreszteléseket és napirendre térnek azok fölött.

A „Pravda” című belgrádi lap szintén azokkal a hírekkel foglalkozik, amelyek szerint a német birodalom gazdasági nyomást gyakorolna Jugoszláviára. Hála annak az előrelátásnak — írja a lap —, amellyel külpolitikánkat vezetik, Jugoszlávia északi határánál nincsenek ellenfelei. Berlinben is megállapítják, hogy a Jugoszláviára gyakorolt állítólagos nyomás egyáltalában nem létezik.

Belgrádból jelentik: Az utóbbi időben hírek terjedtek el arról, hogy Kiosseivanoff bolgár miniszterelnök közelebről Berlinbe utazik. Ugylát-szik, hogy ezek a hírek igaznak bizonyulnak. Valószínű, hogy az utazás közelebről megtörténik. A bolgár miniszterelnök útközben valószínűleg kiszáll Belgrádban és tanácskozik Svetkovic jugoszláv miniszterelnökkel.

Visszaérkezett Budapestre a határrendezésről tárgyaló szlovák bizottság

A szlovák kormány bizonyos területeket már hajlandó átengedni Magyarországnak

Pozsonyból jelentik: A magyar-szlovák vegyes bizottság szlovák küldöttsége esütörtökön délelőtt Budapestre indult és délben megérkezett a magyar fővárosba ahol már a délután folyamán összeült további tanácskozára a magyar bizottsági tagokkal.

A szlovák bizottság szerdán minisztertanács előtt számolt be budapesti tárgyalásainak anyagáról. A beszámoló után a minisztertanács állást foglalt a magyaroknak adandó területi engedmények kérdésében.

A pozsonyi kormány valószínű felfogását tükrözi vissza Mach Sándor propagandafőnök nyilatkozata, melyet a szlovák-magyar helyzet-ről a Havas-iroda munkatársának adott.

— A mi részünkről lehetséges — szól a nyilatkozat — hogy Szlovákia keletén stratégiai határt adunk Magyarországnak azzal a feltétellel, hogy az ne legyen a bécsi döntőbírósi ítélet által létesített északi szlovák terület megcsorbítása. Ezt az álláspontot fogja közölni esütörtökön a szlovák küldöttség a magyar kormánnyal. A Havas-ügynökség hozzáfűzi, hogy Magyarország Kelet-Szlovákiában azt a területet igényli, melyet a Varsó felé haladó Szlovenszke Novoveszton áthaladó vasútvonal határol.

A szlovákok tovább folytatják támadásaikat.

Budapestről jelentik: Habár a tárgyalások folyamára a két fél közt fegyverszünet jött létre, a magyar-szlovák határon újabb határvil-

longások voltak: A magyar távirati iroda jelentése szerint március 28-án délután 3 óra 20 perckor László-tanyánál a magyar járőr harmenc főnyi szlovák katonákból és polgári egynekből álló csoport támadta meg. A járőr felvette a harcot, mire a szlovákok visszavonultak. Ugyancsak március 28-án délután negyedhétkor Legenye és Alsómihályi között egy magyar őrjáratra tüzeltek. A magyar katonák a tüzelést viszonzották, a harcban magyar részről senki sem esett el.

Az új német-szlovák határ

Polyák István:

Politikai kilátások a Vatikán őrtornyából

Új helyzet a lateráni egyezmény után

Róma, március hó.

A lateráni egyezmény az új pápai állam megalakulásával határkövet jelent a pápaság nemzetközi politikai tevékenységében. Habár a megoldatlan római kérdés nem tudta megakadályozni a pápai diplomácia teljes tevékenységét, mégis bénítóan hatott rá. És ez a bénító hatás éppen az alatt az idő alatt érezhető, amikor az európai nemzetközi politikai élet gyökeres változásokon megy keresztül és a nyílt római kérdés fél évszázada alatt a világháború utáni évekig kiterjedtségében, módszereiben, hatáskörében teljesen átalakul.

Az ujonnan megalakult pápai állam révén a pápai diplomácia biztos alapot nyert a nem-

zetközi politikai életben való részvételre. Ez a bekapcsolódás hamarosan bámulatos eredményeket mutat fel; követségek, képviselők kölcsönös létesítése, az egyezmények és konkordátumok egész sora bizonyítja, hogy a pápai diplomácia megtalálta a kapcsolatot az új életformákkal.

A római kérdést lezáró és a pápai államot megeremlítő lateráni egyezmény tartalmazza azokat a kereteket, amelyek a pápaság jövőbeli nemzetközi diplomáciai tevékenységét jellemzik. A pápaság egyetemes szellem-erkölcsi hivatását és a pápai állam helyzetét tekintve, szükséges volt ezeknek a kereteknek a megállapítása.

A Vatikán egy olasz háború esetén

A lateráni egyezmény 12. szakasza feltételezi olyan háború eshetőségét, amelyben Olaszország is részt vesz. Ebben az esetben az egyezményes felek kölcsönösen elismerik a diplomáciai érintkezés és a levelezés szabadságát a Szentszék és az Olaszországgal esetleg szembenálló hadviselő hatalmak között.

A 24. szakasz tartalmazza a pápai diplomácia számára a legfontosabb irányelveket. Eszerint a pápa nem vesz részt politikai tárgyalás és anyagi ügyekkel foglalkozó közbelépésekben és a nemzetközi politika teljesen világi jellegű jegyzékváltásaiban és felszólításaiiban (demars), sem pedig nemzetközi összejöveteleken és gyűléseken, amelyeken ilyen tárgyú kérdésekben döntenek. Ezek a megszorítások a Népszövetség gyűléseire is alkalmazhatók.

Olaszország a Vatikánvárost mindig és minden esetben — *toujours et en tout cas* — semleges és sérthetetlen területnek tekintti. Ezzel szemben a pápa biztosítja, hogy sohasem lesz tekinthető résztvevőnek vagy szolidárisnak semmiféle politikai kombinációban, vagy közös lépésben, amely Olaszország ellen irányul, vagy ellene irányulni látszik. Ez áll a világ többi államaival szemben is.

A peres felek azonban közös megegyezéssel felkérhetik a pápát a békítésre. Ebben az esetben a pápa szabadon dönt szellemi és erkölcsi hatalmának az érvényesítéséről.

Egyébként a pápa lelki hivatásának aktuális, ezeknek a szabadsága egyáltalán nem képezi egyezkedés, annál kevésbé vita tárgyát. Az egyezmény keretein kívül állanak a Szentszék karitatív jellegű nemzetközi demarsai is, amelyenek az 1914 utániak is voltak.

A pápaság távolállása a nemzetközi politika zürzavarától

Az a keret, amelyet a lateráni egyezmény állapít meg a Vatikán nemzetközi politikai tevékenysége számára, első tekintetre talán korlátozásnak tűnhetik fel. Alaposabb vizsgálat azonban hamar felvilágosít arról, hogy az olasz államnak adott írásbeli garanciák egyáltalán nem korlátozások, hanem a pápaság sajátos természetének és hivatásának megfelelő munkakör körülírása. Az olasz állam ép oly biztos lehetett volna ezekben a garanciákban írás nélkül, mint most az írásos megerősítéssel. A Vatikánváros sajátos helyzete azon-

ban megkívánta ezeket a pontos körülírásokat.

Tehát nem korlátozás, hanem a sajátos

Jövő-alakítás az ima hatalmával

A pápaság nemzetközi politikai tevékenysége egyelőre tehát nem igen fogja túlbírni rendes ügyvitel kereteit. Akik békekonzferenciákról, vagy hasonló lépésekről ábrándoznak, azok nem akarnak tudomást venni az egyelőre elháríthatatlan akadályokról, arról, hogy

hivatás körülírása. A Szentszék ugyanis a lateráni egyezmény 24. szakasza nélkül is távol tartaná magát a teljesen politikai és hátrányos vonatkozású eseményektől. Egyébként, ha mai szemmel vizsgáljuk az eseményeket, a nemzetközi politikát nem igen bízzák olyan hatalmakra, amelyek nem tudnak ágyúkkal, repülőgépekkel, tankokkal szavuknak megfelelő súlyt adni. Amikor pedig a politikai események hit és erkölcsi vonatkozásairól, megítéléséről van szó, a pápai szó hangzani fog és ítélni fog felkérés, meghívás, engedély nélkül is. Akár hallgatnak rá, akár nem. Mert annak semmiféle egyezmény sem szabhat korlátokat.

Korlátozás-e tehát az és egyáltalán hátrányosnak kell-e, lehet-e tekinteni azt, ha a pápaság kimarad a Versailles-ekből, München-ekből, Népszövetségből, négyhatalmakból, demokrata frontokból és tengelyekből? Egyáltalán nem. És amilyenek a közeljövő mutatók — még a legderültebb kombinációk szerint is — el tudjuk-e gondolni azt a képletet, amely a pápai igazság- és béke-szónak méltó kerete, fogékony talaja lehetne? Komoly katolikus történetbölcselek szerint egyelőre még tart a „deductio ad absurdum” folyamata a történelemben is. Az egyéni és közösségi élet gyökerét kitépték természetfölötti talajából és most különféle szurrogátumokkal próbálkoznak. Innen a sok zürzavar, bizonytalanság a nemzetközi életben is. Innen a valláspótló megváltó mozgalmak felburjánzása a bolsevizmustól a demokráciákon keresztül egészen az új pogányságok változatos formáig.

Ebben a hábeli zürzavarnak az egymással szemben álló felek szívesen vennék a pápai szót, a pápai tekintély támogatását, de csak saját szektáriánus céljaikra. Beteges tünet ez és mi mégis hajnalodást, sőt jövő virradását látjuk sokszor abban, ha itt-ott jóakarattal megveregetik az Egyház vállát, ha egyértelműen bököt mondanak neki, ha néha hajlandó egy-egy földi hatalmasság valamilyen mellékszerepet kiosztani neki.

Engem is meghatót az a tisztelet, amelyben a világ államainak hivatalos képviselője XII. Pius pápát részesítette, de nem tudta elfeledtetni velem azt a gondolatot, hogy ezek az államok fogvicsorgatva, kardcsörtéve állanak egymással szemben, hogy a mincstelenek kétségbeesett elszánnással késznek megrohanni a bőség váraiban elbátyázott duskalkodókat. Arról is meg vagyok győződve, hogy az igazság, igazságosság, béke és szeretet érdekében feltett pápai kérdésre udvarias kitérő válasznál egyebet nem adnának. Pedig az igazság és igazságosság, a béke és a szeretet érdekében hozott legkisebb áldozat többet ér a legfényesebb küldöttségeknél és legcikkoronyásabb üdvözlő táviratoknál.

hiányzik a feltétlenül szükséges erkölcsi alap, amelyre békét, megértést, jogot és igazságot építeni lehetne.

Legalább lényegében egyetemesen elismert igazságok és törvények nélkül ugyanis minden kísérlet hiábavaló lenne. Amíg a jog, a törvény nem mindenütt jog és törvény, amíg az igazságosság és méltányosság fogalmai az érdek és az erőszak, a bosszú és a gyűlölet szenvedélye szerint változnak, addig a béke érdekében intézett egyetemes érvényű szózat süket fülekre, kemény szívekre találna úgy is. Meg kell tehát várni, ki kell imádkozni az alkalmas pillanatot, amikor a pápai békeszózat nem lesz pusztába kiáltó szó.

Addig is mindnyájunknak szól az imádságra hívó békeszózat. Mert ki kell imádkozni, hogy a folyamatban levő magyaránny történelmi kiábrándulás végzetes katasztrófában ne robbanjon ki. Ha valaha, akkor ma ezt mindnyájan érezzük.

A nagyváradi mozgóképszínházak mősora:

APOLLÓ: FINOM URI HAZ.
DORIAN: HABANERA.
CORSO: OLIMPIASZ, II. rész.

Egész könyvtárt pótol a Spiragó

Felnöttek Katekizmus

A vallási ismereteknek és kitünőbbnél-kitünőbb predikációs témáknak, előadásoknak valóságos kincsébányája. Tizenhárom nyelv e fordították le. Németben eddig 10 kiadás. A három kötet, nagy nyolcadformában, 1200 oldal, igen szép és rátekinthető nyomdai kivitelben a pénz előzetes beküldése mellett

kötve 450 lei, füzve 360 lei és portó. Utánvét 20 lejjel csak drágább.

Üzleti könyveiket saját nyelvükön vezethetik a kisebbségi vállalatok

A kisiparosok és kiskereskedők könyvelési kötelezettségét megszüntette a kormány. — A forgalmi-adót és a számlabélyegilletéket felemelték, — ezzel szemben leszállították a váltók és bankbetétek adóját

Bucurestiből jelentik: Megírtuk, hogy M. Constantinescu pénzügyminiszter a Nemzeti Ujjászületés Frontja legfelsőbb tanácsának most tartott gyűlésén beszámolt az új állami költségvetésről, amely április elsejével lép életbe és ismertette azokat az intézkedéseket, amelyekkel a kormány a felemelt költségvetés egyensúlyát és a nemzetvédelmi költségek fedezését fogja biztosítani.

A miniszter részletes beszédében bejelentette, hogy az illetékmentességek megszüntetése révén 660 millió lei, egyes adók és illetékek kiegészítésével 385 millió lei, az állami vállalatok jövedelmének növelésével 957 millió lei jövedelmi többlet számíthat a kormány.

A kereskedelmi és iparvállalatok, valamint a szabadfoglalkozásuk adójának húsz százalékos fel-emelésével való átvitelése révén igen jelentékeny bevételi többlet juttat az állam.

A névre szóló részvények illetékét két százalékkal emelik. A miniszter bejelentése szerint a C. és D. kimutatásokban szereplő áruk forgalmi adóját felemelik. Emelni fogják ezenkívül a számlabélyegeket, valamint az ingatlanátruházások proporcionális adóját is, amely eddig hét százalék volt.

A nemzeti repülőalap jövedelmének fokozása végett új adók beillesztéséből 1810 millió leit irányoztak elő az új költségvetésben. A liszt fogyasztási illetékének növelése révén további tízmillió lei bevételhez fogunk jutni. Ugyancsak a nemzeti repülőalap céljait szolgálja az az új adóemelés, amellyel a katonai szolgálat alól felmentett egyéneket fogják megróni. Az öt év alatt fel nem vett osztalékokat az államkincstár javára használják fel. A repülőalap javára tíz százalékos adóval terhelik meg a sorsjegynyereségeket.

A repülőalap javára kétszázalékos pótdót vetnek ki az egyenesadók után. Ez az új pótdó nem terjed ki a fizetésekre, nyugdíjakra és lakbérjövödelmekre.

Felemelik a repülőalap számára a petróleumtermékek adóját, kivéve a világító petróleumot, felemelik továbbá az italmérések engedélyének illetékét, a nem kontingentált áruk illetékét, valamint mindazoknak az áruknak forgalmi adóját, amelyek jelenleg hétszázalékos forgalmi adó alá esnek.

Ezekkel az adó- és illetékemlésekkel egyidejűleg a miniszter több adónak leszállítását jelentette be, amely adócsökkentések az új költségvetéssel egyidejűleg lépnek életbe. Ezek az adócsökkentések a következők:

A bankbetétek után a kincstárnak járó tőkekamatadót 10 százalékról 5 százalékra szállítják le abban az esetben, ha a bankbetét három hónapra szól, míg ha a betétet három hónapnál hosszabb időre helyezik el, a tőkekamatadó az eddigi 5 százalék helyett 2 százalék lesz.

A váltó bélyegilletékét felére csökkentik. A nem működő részvénytársaságok minimális adóját felére szállítják le.

Az egyenes adótörvény 41-ik szakasza úgy intézkedik, hogy a vállalatok üzleti könyvei az állam nyelvén vezetendők. Abban az esetben pedig, ha a könyvvezetés idegen nyelven történik, az illető vállalat évi adójának kétszeresét tartozik megfizetni.

Az új költségvetés ismertetése során Mitita Constantinescu pénzügyminiszter ezzel a kérdéssel kapcsolatban szösz szerint a következő bejelentést tette:

— Megszüntettük az egyenes adótörvény 41-ik szakaszának utolsó bekezdését, mely kétszeres megadóztatást írt elő ama vállalatokra nézve, amelyek üzleti könyveiket idegen nyelven vezetik. Megadtuk tehát a kisebbségi vállalatoknak a szabadságot arra nézve, hogy könyveiket saját nyelvükön vezessék és ezzel kiküszöböltünk egy panaszokra és elégedetlenségre okot adó intézkedést.

Megszüntette a kormány az ingatlanulajdonosoknak azt a kötelezettségét, hogy minden évben nyilatkozatot tegyenek lakóikról, melynek elmulasztása esetén az ingatlan adójának egy negyedével egyenlő bírsággal sújtották őket.

Árvizeket jelentenek világszerte

Kiöntött a Körös és a Pece. — Beomlott egy alagút az esőzések következtében

Az utóbbi napok rendellenes időjárása, a szokatlanul hő esőzés és havazás Európa-szerte áradásokat okoz. Jelentettük, hogy a Dâmbovitza folyó és mellékvei Conțești községet elöntötték, ahol 39 ház került víz alá. Árvizeket jelentenek most másfelől is. Tudósításaink a következők:

Aggasztóan emelkedik a Duna.

Bucurestiből jelentik: Galatnál a Duna víz-állása aggasztóan emelkedik. A hatóságok katonai és műszaki csapatokat vezényeltek ki az esetleges veszély elhárítására. — A Körös vize is emelkedik. Hunyad megyében a Maros és a Cserna áradással fenyeget.

A Körös több helyen kiöntött.

Bucurestiből jelentik: Az esőzések következtében a Körös több helyen megáradt. Vatra de Jos és Branița állomások között a víz négyszáz méteres területen elöntötte a síneket. A vizállás sok helyen hatvan centiméteres. Több helyen a megáradt Körös vize elvitte a hidakat. Az ország többi részeiben is megáradtak a folyók. A Maros völgyében különösen nagy az árvízveszedelem.

Két családot kilakoltattak a nagyváradi Őssi-telepen.

Nagyvárad. Saját tud. Nagyváradon az utóbbi napokban éjjel-nappal sűrű havasodás esett, amely időnként valóságos hóviharra változott s erősen megduzzasztotta a Körös és a Pece vizét is. Az esti órákban a Pece kiöntött a váradalencei vasúti állomással szomszédos ú. n. krumplicsárdon és az Őssi-telepen, ahol két ház lakóit ki is kellett lakoltatni.

A város főmérnöki hivatala, katonai tüzoltósága és a katonaság is, mindent elkövettek a veszély elhárítására. A csütörtök hajnali órákban a veszedelem már jóval csökkent is. A Pece apadni kezdett és ugyancsak jelentékeny módon apadt a Körös is. Reggelre teljesen megszűnt a havazás és bár az égbolt még mindig eléggé szürke, minden remény megvan rá, hogy Nagyvárad ezúttal lakoltatni.

SCHUTZ ANTAL

DOGMATIKA

A katolikus hitigazságok rendszere. Új, bővített kiadás, két kötetben, Fűzve 900 Lei és portó.

Az állattenyésztőket, méhészeket, stb felmentették a kereskedelmi adó fizetése alól.

Az értékmegjelölés nélkül kiállított áruátadási és átvételi elismervények mentesek ezentúl a fix bélyegilletékek lerovásának kötelezettsége alól.

A szállítási jegyzékek és bonok, az érték nélküli átvételi és átadási jegyzékek mentesek a fix bélyegilletékek alól, amennyiben az árurol szabályszerűen felbélyegzett számlát állítottak ki.

A bonifikálásokra, rabattokra áruvisszaküldésre és a számlázási elírásokra vonatkozó meghitelezési levelek, amelyeket kereskedők és iparosok egymás között váltanak, mentesek a bélyegilleték alól.

Mindazon esetekben, ha a bevételezésekről szabályszerűen felbélyegzett bankpénztári elismervényt állítottak ki, nem kell külön nyugtát kiállítani. Ugyancsak mentesek a másolattal ellátott nyugták kiállításának kötelezettsége alól a postán küldött összegek, csekkek, vagy postai és vasúti utánvételek alapján kifizetett pénzüsszegek.

Azok a kisiparosok és kiskereskedők, akiknek adóját a patenta fixa I—VII. osztályai alapján állapították meg, mentesek az üzleti könyvek vezetésének kötelezettsége és a könyvek bélyegilletékének lerovása alól.

molyabb következmények nélkül fogja megúszni az első tavaszi árvízveszedelemet.

Félóra alatt 30 cm-t emelkedett a Maros.

Arad. Saját tud. Arad megyében az utóbbi esőzések miatt a patakok és folyók vizállása rohamosan emelkedik. A vasúti pályatestek mellett vadvizek keletkeztek, amelyek meglazították néhány helyen a töltést, azonban a vonatok közlekedése zavartalanul tovább folyik. Az ilyen veszélyeztetett helyeken munkáscapatok kezdtek meg a töltés megvédésére irányuló munkát és az átbogó vonatok a veszélyeztetett helyeken a minimális sebességgel haladnak.

Az aradi folyammérnökség megállapítása szerint árvízveszedelem még nem fenyeget, de már megtették mindenhol az óvintézkedéseket, hogy az esetlegesen növekvő ár pusztítását megakadályozzák. Aradon a Maros vizállása egy fél óra alatt 30 centiméterrel emelkedett és a vizállás azóta is lassan, centiméterenként növekszik.

Az árvíz következtében elakadt a Berlin—budapesti gyors.

Budapestről jelentik: Csütörtökön reggel a berlin—budapesti gyors érkezését hiába várták Budapesten. Helyette nagy késéssel egy Losoncra indított gyorsvonat futott be. *Selmecbányán ugyanis az esőzések miatt a vasúti alagút beomlott és a Berlin—budapesti gyors elakadt.* Utasai a Losoncra kiküldött segélyvonatra szálltak át és azzal folytatták útjukat Budapestre.

Ujabb budapesti jelentés szerint a napok óta tartó esőzés következtében a Sajó megáradt és Rozsnyónál, valamint Pelsőcnél kilépett medréből.

A Zagyva több falut elöntött.

Hatvanból jelentik: A Zagyva Hatvannál kilépett medréből és áttörte a gátat. A hatóságok Hatvan környékén több falut kiürítettek.

A Sajó víz alá borított több ezer hold szántóföldet.

Budapestről jelentik: A legaggasztóbb hírek az árvízveszedelemről a Sajó völgyéből érkeznek. A Sajó vizállása a hatalmas esők és az olvadás miatt szinte óráról-óra emelkedik. Délharsodon a Sajó kilépett medréből és több ezer holdnyi szántóföldet elöntött. Helyőcsaba felső részét szintén víz borítja. Vadnát ugyancsak árvízveszedelem fenyegeti. Ujabb jelentés szerint a Sajó felső szakaszán apad. A galsai vasúti híd mellett az Ipoly 15 méter szélességben átszakította a gátat és elöntötte a környező vidéket. Szerdán délután és szerdán éjjel, valamint csütörtökön délelőtt az eső csökkent és az időjárás is javult, azért valószínű, hogy nagyobb árvízveszedelem már nem fenyeget.

LEGUJABB

A magyar-szlovák határmegállapító vegyes bizottság tárgyalásai eredménnyel biztatnak

A szlovák küldöttség Pozsonyból ismét Budapestre érkezett

Pozsonyból jelentik: A magyar-szlovák vegyes bizottság szlovák küldöttsége esütörtökön délelőtt Budapestre indult.

Pozsonyból jelentik: Az olasz Stefani-iroda, valamint a Német Távirati Iroda azt a hírt közli, jól értesült szlovák kormánykörökre hivatkozva, hogy a szlovák kormány elfogadja a magyar javaslatot Szlovákia keleti határa ügyében. Azt is közlik a távirati irodák, hogy a budapesti tanácskozásokon már a határkérdés rendezéseinek technikái keresztülvételéről tárgyalnak.

A szlovák küldöttség egyébként esütörtökön, a kora délutáni órákban megérkezett Budapestre. Másik pozsonyi jelentés szerint Zverekóvec ál-

lamtitkár, a szlovák delegáció vezetője szerdán délután Bécsben illetékes német tényezőkkel ismertette a helyzetet.

HATÁRÜSSZETÜZÉS JOLSVÁNÁL

Budapestről jelentik: Szerdán délből feltűntek a szlovákok Jolsvánál határsértést követtek el. A szlovákok átlépték a határt, tüzet kezdtek a magyar határőrökre, majd közigranattal támadtak. A magyar csapatok a támadást visszaverték és a szlovákokat visszaszorították. A támadás lezajlása után egy szlovák katonatiszt jelent meg és bejelentette a magyar csapatok parancsnokának, hogy megindítja az eset kivizsgálását.

Németellenes szövetség helyett csak háromhatalmi vagy négyhatalmi nyilatkozat

Anglia erőlteti, hogy a nyilatkozaton túl a támadások elleni közös fellépésekben is megegyezzenek. — Döntő fontosságúvá lett Beck lengyel külügyminiszter angolai látogatása

Londonból jelentik: Londoni diplomáciai körök és az angol sajtó megítélése szerint a németellenes koalíció tervének a megvalósítása helyett csak a támadásokat elvileg elítélő négyhatalmi, vagy háromhatalmi nyilatkozatra van eshetőség. Szorosabb szövetséget azért nem lehet létrehozni, mert Lengyelország, melynek kulcs helyzete van nyugat és kelet között, nem hajlandó olyan lépésre elhatározni magát, amely még látszólag is Németország ellen irányulna. Ezenkívül Lengyelország nem hajlandó nyíltan szövetkezni a Szovjettel.

Az angol diplomácia fáradozásainak súlypontja most már inkább arra helyeződött át, hogy mégis va ami államközi megállapodást hozzanak létre, mely támadások esetén bizonyos közös lé-

péseket, diplomáciai megbeszéléseket és katonai együttműködést ír elő. Londonban döntő fontosságúnak tartják Beck lengyel külügyminiszter angolai látogatását.

A lengyel külügyminisztert az angol királyi pár vendégül látja.

Londonból jelentik: Beck lengyel külügyminiszter hétfőn érkezik Londonba. Az eddigiek szerint Beck külügyminiszter kedden délelőtt Halifax angol külügyminiszterrel tárgyal, kedden délután Chamberlain miniszterelnökkel találkozik és szerdán folytatja a tanácskozásokat, majd a tanácskozás után a királyi pár látja vendégül. Esütörtökön Portsmouthba megy, ahol megszemléli az angol flottát.

Nagyszabású toborzó-mozgalom az angol hadsereg létszáma fölemelésére

Londonból jelentik: Az angol kormány elhatározta, hogy lényegesen emeli az angol hadsereg létszámát. A hadügyminisztériumból 300 táviratot küldtek a területi alakulatoknak, s ezeket felszólítják, hogy létszámukat a toborzás útján a Chamberlain miniszterelnök által bejelentett létszámra emeljék. Április 20-ig az angol hadsereg különböző parancsnokainak jelenteniük kell, hogy minő újabb épületekre és gyakorlóterekre van szüksége.

Anglia területiális alakulatainak központi szövetsége szerdán éjszaka rendkívüli ülést tartott. Az ülésen elhatározták, hogy széleskörű toborzómozgalmat indítanak.

Az angol hadsereg létszámának mostani fölemelése azt jelenti, hogy amennyiben a toborzás sikerül, Anglia 740 ezer katonát hívhat fegyverbe. Tizenhárom új hadosztályt szerveznek és ezzel harminckettőre emelkedik a kontinensre küldhető hadosztályok száma. A hadfelszerelés beszerzési költsége 50 millió fontra rug. Új fegyver- és löszeggyárakat építenek.

Szigorúan bizalmas tárgyalás az angol és a francia vezérkeri főnökök között.

Párizsból jelentik: Lord Gort tábornagy, az angol vezérkeri főnöke és Gamelin tábornok francia vezérkeri főnök, szerdán három óra hosszáig tanácskoztak. A tanácskozás szigorúan bizalmas jellegű volt és azon még tolmács sem vett részt. Angol körökben a két vezérkeri főnök szerdai tanácskozása a világháború utáni legfontosabb tanácskozásnak tartják.

Ujabb londoni jelentés szerint a tegnapi londoni minisztertanács óriási jelentőségű volt. Londoni körökben most már nem tartják lehetségesnek, hogy a kormány visszakozzék a korábbi békekereső politikai irányba. Az angol diplomáciai tevékenység arra irányul, hogy támadás esetére politikai és katonai szövetséget hozhasson össze.

A francia légügyi miniszter is Londonba utazik.

Párizsból jelentik: La Chandre francia légügyi miniszter hétfőn Londonba utazik. A francia légügyi miniszter Anglia és Franciaország légi együttműködéséről tárgyal Londonban.

Hitler egy óriási hadihajó vízrebocsátásával válaszol Chamberlainnek.

Londonból jelentik: Angol politikai körökben úgy tudják, hogy Hitler német birodalmi kancellár a jövő szerdán nagy beszédet mond Wilhelmshaveban. Londonban nagy várakozással tekintenek a kancellár beszédére és a Daily Express úgy tudja, hogy Hitler ebben a beszédében válaszol Chamberlain birminghemi beszédére.

Berlini jelentés szerint Hitler kancellár szombaton fog Wilhelmshafenben megjelenni és beszédet mondani. Azon a napon lesz a Tirpitz admirálisról elnevezett óriási cirkálóhajó vízrebocsátási ünnepe az említett kikötőben.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Néhány helyen, főként keleten kisebb eső, a magas hegyekben havazás, mérsékelt hajnali fagy. A nappali hőmérséklet kissé emelkedik.

Magyar-lengyel tárgyalások kezdődnek a közös határon való áruforgalom rendezésére

Varsóból jelentik: A hét végén Budapestre utazik egy lengyel küldöttség Chorszky miniszteri tanácsosnak, az iparügyi minisztérium kereskedelmi szerződési osztálya főnökének vezetésével. A küldöttség a lengyel-magyar közös határ folytán megváltozó forgalmi viszonyok szabályozásáról fog tárgyalni a magyar kormánnyal.

Lelkesült helyeslés a francia sajtóban Daladier beszédére

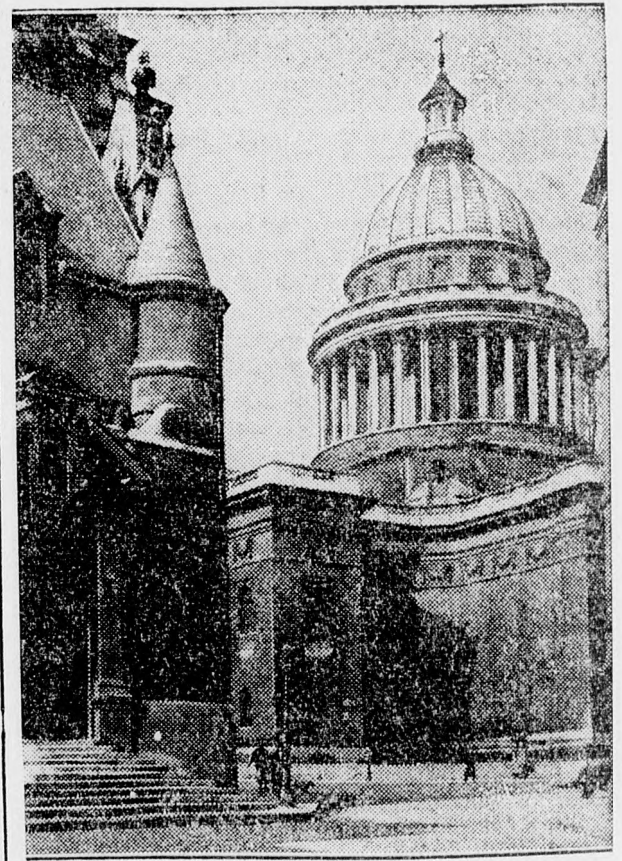
Erélyes rendszabályokat léptetnek életbe a Franciaországban tartózkodó külföldiek ellenőrzésére.

Párizsból jelentik: Daladier miniszterelnök szerda esti rádióbeszédét az egész francia közvélemény és a francia sajtó lelkes helyesléssel fogadta. A francia lapok különös meglepetéssel írják arról, hogy Daladier miniszterelnök határozottan leszögezte Franciaország álláspontját az olasz követelésekkel szemben.

Másik párizsi jelentés arról számol be, hogy a francia kormány erélyes rendszabályokat léptet életbe a Franciaországban tartózkodó nem kívánatos külföldiekkel szemben. Tekintettel arra, hogy Franciaországban három és félmillió külföldi él, ez a rendszabályok életbeléptetése nagy riadalmat fog kelteni. A kormány elhatározta, hogy a külföldi politikai ügynököket és agitátorokat letartóztatja és eltávolítja az országból. Akik nem követik el büntényt, vagy politikailag megbízhatók, azokat a mezőgazdaságban és a fegyvergyárakban helyezik el munkára.

Göring tábornagy, Franco tábornok és Mussolini találkozik Rómában.

Rómából jelentik: Beavott körök szerint Göring porosz miniszterelnök ezen a héten Rómába utazik és találkozik Mussolinival. Híre jár annak, hogy ezen a találkozón Franco tábornok is részt vesz. Franco tábornok részvétele még nem teljesen biztos, azonban ha most nem is — de későbbi időpontban találkozni fog Mussolinival és Göringgel.

A Panthéon Párizsban. Ide szokták temelni az ország nagyjait.